

Minningarorð um Dánjal Tavsén

f. 10.06.21 – d. 26.09.91

Ikki kom tað mær til hugs, tá eg tosaði við Dánjal fyrri ikki so langari tíð síðan, at hetta skuldi verða okkara seinasta samrøða.

Dánjal Tavsén, ella smiðurin, sum hann ofta varð nevndur, var í bestu árum, tá ið hann í 1950 flutti til Sørvágs.

Sum útbúgvinn innan jarnsmíð var tað nátturligt, at hetta yrki eisini skuldi verða hansara lívsstarv.

Aftan á at hava arbeitt í leigaðum hølum, bygd hann sær smíðjuverksstað á keiðinum her í bygdini. Og nógvir eru teir sørvingar, sum upp gjøgnum árin hava nomið sær smíðjuleiðarmann hjá Dánjali, eins og nógvir av teimum aftan á hava starvast í smíðjunni.

Sjálvur var Dánjal fyrri tí vanlagnu, at hann undir arbeiddi við at fáa sær egin hús, fekk so álvarsligan løst, at tað stóð um lívið. Men við einum treiskni og einum heilt ótrúligum lívsvilja, gjørdi Dánjal øllum lækna-spádómum til skammar. Hóast ófatiligar liðingar og langa sjúkralegu við harav nógv mistum færlleika, so gavst hann ikki á hondum. Tvørturímóti, so brynjaði hann seg út til nýggjar avbjóðingar, ið lógu fyrri framman.

Saman við øðrum setti hann á stovn isoleringsvirki, eins og hann var við í øðrum virksemi her í bygdini.

Eisini varð Dánjal valdur inn í bygdar-ráð-ið, har hann sat fleiri valskeið sum bygdar-ráðsformaður, og í tí sambandinum var hann eisini formaður fyrri Felagskommununa í Vágum.

Politiskt vóru eisini boð eftir honum og var hann valevni javnaðarflokksins eins og hann rækti álitisstarv fyrri flokkinn.

Tá ein hugsar um hvussu nívdur Dánjal var av tí løsti, hann fekk, so hevur ein ilt við at fata, at hann kundi hava orku til at útínna tað, sum hann hevur lagt eftir seg, nú livs-tráðurin varð avkvettur.

Dánjal giftist við Vinnie, ið var ættað úr Sørvági og fingur tey trí børn saman.

Við hesum fáu orðum vil eg lýsa frið yvir minninum um Dánjal Tavsén.

Frank

Lesarabrøv

Avtalan frá 12. okt.

Føroya Arbeidsgevarafelag vil loyva sær at koma við nøkrum fáum metingum um avtaluna millum donsku stjórnina og Føroya Landsstýri frá 12. okt. 1993.

Avtalan sær út til at vera eitt framhald av undanfarnum avtalum, t.v.s. at donsku stjórnin heldur fast við, at stóru bankarnir í Føroyum skulu fáa tann neyðuga peninginn fyrri at halda áfram, og at lán hjá landskassanum verða umlögð til statslán, so hvørt sum tey falla til gjaldingar. Kósin er nakað meira skinklut viðvíkjandi undirskoti á figgjarlógini.

Í hesum partinum er ikki nakað nýtt. Donsku stjórnirnar hava staðfest teirra endaligu ábyrgd av føroyska samfelagnum við at halda bankakervinum gangandi og harvið tað mest neyðuga virksemd umframt at figgja landskassaskuldina.

Eftir tí sum hevur verið at frætta frá samráðingunum, so hevur donsku stjórnin roynt at seta itøkiligar treytir og at blanda seg í teir einstøku postamar á figgjarlógini. Tað hev-

ur eydnast landsstýrinum at halda donsku stjórnina úttan fyrri smálutir á figgjarlógini, men landsstýrið hevur to verið nuytt at ganga undir ávísar av teimum itøkiliga treytunum.

Taka vit tað positiva fyrst, so verður ásett, at gerast skulu figgjarætlanir fyrri fleiri ár framvið í sambandi við figgjarlógina 1995 við fóstum árligum sparingum innan høvudøkini. Umframt at donsku stjórnin tekur um endan figgjarlaga, so er eftir okkara tykki hetta tað mest positiva við avtaluni, sjálvt um áðanast má at úrslitið av einum slíkum tiltaki ikki kemur at siggjast fyrri enn nokur ár. Annars átti tað at verið óneyðugt at fingið kravt frá øðrum, at slík sjálvsøgd viðurskifti skulu koma upp á pláss.

Í avtaluni verður eisini nevnt, at kannast skal «danske erhvervsfremmeordningers anvendelse på Færøerne». Hetta er okkum kunnugt kannast fyrri, og úrslitið hevur verið, at stórt sæð ongir av hesum stuðulsformum galda fyrri Føroya.

Eisini stendur at donsku stjórnin framvegis vil jatta stuðul til at bera treytirnar á galdandi avtalu við EF. Vit mugu væl ganga út frá, at donsku stjórnin frammanundan hevur stuðlað okkum í samráðingum okkara við EF, to uttan at vit hava fingið nakað burtúr. Í heila tikið er verandi avtala við EF als ikki egnast til okkara vinnumynstur, og er hon ein beinleiðis forðing fyrri at vit fáa gongd á samfelagið aftur. Vit fáa ongantíð ov skjótt eina nýggja og betri avtalu við EF.

Tað er ikki okkara lutur bert at finna at og at vera svart-skygdir, men vit eru tí av tí fatan, at hendan avtalan ikki vil geva størvegis eyka virksemd í landinum, í veruleikanum óttast vit fyrri, at tað minskandi virksemd kemur at halda áfram. Tað, at loysnin uppá tað sum í avtaluni kallast «budgetforbedringer» sambært figgjaralmaráðharran okkara stórt sæð skal verða hækkað skattir, bendir á, at metan okkara er á góðari leið.

Men tað kann væl heldur

ikki vera væntandi, at ein avtala millum donsku stjórnina og Føroya Landsstýri skal hava avgerandi nýskipanir við sær. Tí tað eru jú føroyingar sjálvir, sum umsita og lóggeva fyrri so at siga øll okkara samfelagsviðurskifti. Donsku stjórnin kann stórt sæð ikki gera annað enn at hjálpa okkum figgjarlaga, alt annað skulu vit sjálvir í Føroyum koma við loysnum um og lóggeva fyrri.

Staðfestast kann at vit eru komnir ógvuliga stutt í endurreisnir av landi okkara, men áðanandi, at so leingi vit enn hava okkara heimastýri, so eru tað bert vit sjálvi, sum kunnu gera nakað við hesi viðurskifti. Føroya Arbeidsgevarafelag vil tí heita á allar avvarðandi partar at taka saman hendur at endurreisa landið, skulu spádómarnir um stóruga minskandi fólkatál og virksemd ikki ganga út. Tað er ikki víst, at vit fáa so nógvir møguleikar afturat.

Føroya Arbeidsgevarafelag
Jógvan Vágshøg, formaður

»Avtalan« við donsku stjórnina er eitt nýtt lyftisbrot móti FF

Tað er alment viðurkent, at eini tilsøgn frá javnaðarflokkinum kann als ikki roknaast við.

»Avtalan« við donsku stjórnina er bert eitt nýtt dømi um at flokkurin loypir frá eini greiðari tilsøgn.

Tá uppskot kom fram á fyrsta sinni um at avtaka prisiskoyti til feskisk, sum fiskimenn fingur sín part av, og at leggja tað um til lögustudning, sum bert reidarin skuldi fáa, varð eg kallaður til fundar í landsstýrinum. Til umrøðu var spurningurin um í hvønn mun fiskimenn framvið skuldu fáa part í prisiskoytinum og/ella

varðveita inntekutygdina sum hon var.

Á hesum fundi legði eg dent á, at varðveita av inntekutygdini hevði avgjørt fyrsta prioritet. Úrslitið var, at inntekutygdin var óbroytt og at fiskimenn mistu alt prisiskoytið.

Nakað aftan lutuðu eg og John Petersen í einum sjónvarpsrøðaskifti m.a. um hesar spurningar. Tá segði John Petersen orðarætt: »Tú slapp at velja millum inntekutygd og part av prisiskoyti. Og tú valdi inntekutygdina«.

Hetta kann bert fatast sum

ein politisk tilsøgn, eisini frá javnaðarflokkinum, um at inntekutygdin skuldi varðveitast sum hon var.

Sum áður nevnt hevur leiðslan í javnaðarflokkinum fortrátt føroyskar fiskimenn við hesum avtalaða spælinum í Keypmannahavn. Og tíðin fer so at vísa, hvat tingmannaningin ger, men helst hevur hon lovað at atkvøða fyrri svikagerðini. Hendir hetta kundi javnaðarflokkurin hóskandi valt sær fylgjandi gravskrift, sum er »veðen« eftir norska yrkjaran Arne Garborg:

*So vere vigd til Hel
kvar redde svikarsjel
i Noregs land,
kvar den, sum trulauust før
i verk og svikfullt ord
møt heim og fedrajord
dømd vere han!
Heng ham i neste tre –
grav ham som en pestfeng ned
på ubygð øy!
Og ingen gravsten grå
på denne haugen stå,
hans navn i gløyme gå
hans minne døy!*

Óli Jacobsen